

ZPRÁVY

Friedrich Pfister: Alexander der Grosse in den Offenbarungen der Griechen, Juden, Mohammedaner und Christen. Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Schriften der Sektion für Altertumswissenschaft, 3. Berlin 1956. 55 stran.

Osobnost a činy velikého dobyvatele, Alexandra Makedonského, byly velmi populární po celý starověk i středověk; vždyť se o něm dochovaly písemné i ústní zprávy asi v 35 jazycích. F. Pfister dokazuje zajímavým způsobem, že hlavní zásluhu o to nemají antičtí historikové a romanopisci, nýbrž náboženská tradice. Ta během doby rozmnožila četná proctví, která se k Alexandrovi vázala, a líčila Alexandra stále legendárněji. Velký význam tu měli zejména alexandrijští Židé, kteří vydávali Alexandra za chráněnce svého jediného boha. To pojetí totiž přejala, arci se změnami, i mohamedáni i křesťané, takže se o rozšíření Alexandrovy popularity ve středověku nejvíce zasloužila tato tři světová monotheistická náboženství. Autor uvádí mnoho dokladů, které potvrzují správnost jeho koncepce, a také jeho jednotlivé interpretace jsou promyšlené, ale přesto se obávám, že zabíhá tu a tam poněkud do jednostrannosti.

Josef Češka

S. Georgieva—V. Velkov: Bibliografía na búlgarskata archeologija. (1879—1955). Sofia 1957. Stran 384.

Bulharská akademie věd oslavila r. 1956 třicet pět let trvání Archeologického institutu a vydala při té příležitosti důkladnou bibliografii archeologických prací týkajících se bulharského území. Sestavili ji Soňa Georgieva a Velizar Velkov a zachytili v ní přes 6300 prací za posledních téměř osmdesát let. Vlastní bibliografie je v knize rozdělena do čtrnácti kapitol, z nichž každá (kromě I., XI. a XIV.) má několik oddílů. Práce v jednotlivých těchto oddílech jsou seřazeny podle abecedního pořádku jmen autorů.

Prvních osm kapitol je uspořádáno chronologicky. V I. kapitole jsou uvedena díla všeobecná (str. 27—29). Potom následuje bibliografie s tematikou prvobytně pospolné společnosti (str. 30—43), dále pak práce o Thrácích, Makedoncích, Keltech a Illyrech (str. 44—63), o řecké kolonizaci (str. 64—67), o římské a raně byzantské době (str. 68—99), o Slovanech a jejich osídlení Balkánského poloostrova (str. 100—105), o prvním a druhém bulharském státě (str. 106—151) a posléze o tureckém panství v Bulharsku, a to až do XIX. stol. (str. 152—175). V těchto kapitolách jsou vždy uvedeny práce o pramenech, dějinách, historickém zeměpisu, chronologii a pod., načež následují díla zabývající se kulturou, hospodářskými poměry, způsobem života, náboženstvím atd. V IX.—XI. kapitole (str. 176—232) se uvádějí práce epigrafické, numismatické a anthropologické, XII. kapitola (str. 233—277) obsahuje publikace různého materiálu k archeologické mapě Bulharska a XIII. kapitola (str. 278—292) přehled činnosti archeologických a musejních společností. Jakožto XIV. kapitola jsou připojeny bulharské práce, které se netýkají bulharského území (str. 293—298). Podrobné rejstříky (str. 299—374) knihu uzavírají.

Práce v bibliografii uvedené jsou většinou psány bulharsky; překlad jejich titulu do některého světového jazyka je připojen pouze tehdy, má-li práce cizojazyčné resumé. Proti tomu jsou nadpisy všech děl, která jsou psána jinak než bulharsky, přeloženy do bulharského. Rejstříky jmeně a seznamy periodik jsou otištěny v cyrilském i latinském písmu, a to podle toho, o jaké autory a edice jde; rejstřík místních jmen je otištěn jen bulharsky, kdežto věcný ukazatel má za bulharskými hesly francouzský překlad. Bulharsky a francouzsky je otištěna také předmluva akad. Kr. Mijateva (str. 7—17), několik poznámek s redaktorskými vysvětlivkami (str. 18—25) a obsah.

Josef Češka

Římské nástěnné malby z Augsburgu. Římským nástěnným malbám v severnějších evropských provinciích byla zatím věnována jen omezená pozornost; dosud nejlépe zpracovány jsou švýcarské nálezy (W. Drack v r. 1950) Z německého území byly publikovány především nálezy z Trevíru, Kolína nad Rýnem a Bonnu. Další obohacení představuje nyní uveřejnění